

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, 110 00 Praha 1, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2015, č. j. 11 A 125/2013 – 56 o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 24. 6. 2013 u Krajského soudu v Českých Budějovicích žalobu, kterou se domáhal toho, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout o žádosti žalobce o určení advokáta ze dne 2. 5. 2013. Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 28. 6. 2013, č. j. 10 Na 60/2013 - 3 postoupil věc k vyřízení Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Městský soud usnesením ze dne 28. 8. 2013 č. j. 11 A 125/2013 – 13 vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu.

[2] V reakci na výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku zaslal žalobce soudu elektronicky dne 29. 10. 2013 žádost o osvobození od soudních poplatků. Městský soud k této žádosti nepřihlížel, jelikož nebyla opatřena elektronickým podpisem ani nebyla do tří dnů potvrzena písemným podáním téhož obsahu a usnesením ze dne 4. 3. 2014, č. j. 10 A 125/2013 - 33 zastavil řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku. Toto usnesení bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2014, č. j. 4 As 70/2014 – 12 s tím, že žádost o osvobození od soudních poplatků není úkonem, jímž se disponuje řízením a není jí tudíž třeba podávat v kvalifikované formě dle § 37 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Usnesením ze dne 5. 3. 2015, č. j. 11 A 125/2013 – 56 (dále jen „napadené usnesení“) městský soud žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že důvodem zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků je skutečnost, že žalobce nemůže být ve věci úspěšný, jelikož se žalobou domáhá ochrany proti nečinnosti ve věci, v níž bylo o návrhu žalobce žalovaným rozhodnuto.

[4] Proti napadenému usnesení městského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností ze dne 21. 3. 2015 a domáhá se jeho zrušení. V textu kasační stížnosti stěžovatel způsobem sobě příznačným a veskrze nesrozumitelným vytyká postupu městského soudu nejrůznější skutečnosti, resp. domnělé skutečnosti opřené o své představy o správnosti postupu městského soudu. Z celkem šestnácti kasačních námitek, lze-li je tak označit, vyplývá pouze stěžovatelův obecný nesouhlas s postupem soudu a skutečnost, že se stěžovatel domáhá náhrady nákladů řízení (ve formě 3x poštovné, 7x papír – celkem 89 Kč).

[5] Nejvyšší správní soud nejprve připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudu svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. března 2012, č. j. 2 As 45/2012 - 11, všechna citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, nýbrž pro samotné vedení sporu (viz rozsudek ze dne 7. června 2012, č. j. 2 As 82/2012 - 13). V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni 23. 4. 2015 celkem 1.303 spisů, kde žalobce vystupuje v pozici stěžovatele, resp. navrhovatele. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je sériovost a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů. V podrobnostech lze odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2013, č. j. 8 As 130/2012 - 10, jež stěžovatel taktéž v procesní roli stěžovatele obdržel.

[6] Stěžovatel vytkl krajskému soudu především nesprávný postup v řízení, neuvedl však námítka, kterými by se snažil vyvrátit rozhodný závěr městského soudu, že o žádosti žalobce o určení advokáta ze dne 2. 5. 2013 bylo žalovaným rozhodnuto. Ze soudního spisu městského soudu vyplývá, že žalovaný o žádosti žalobce ze dne 2. 5. 2013 o určení advokáta rozhodl pod č. j. 1250/13 dne 17. 5. 2013 tak, že *žalobci nebyl určen advokát pro zastupování před Ústavním soudem proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 2 Ans 2/13*. Ze strany žalovaného však došlo při písemném vyhotovení rozhodnutí k omylu, když stěžovatel žádal o určení advokáta pro zastupování před Krajským soudem v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 10 Na 18/2013. Poté, kdy žalovaný zjistil, že k uvedenému omylu došlo, vydal dne 10. 12. 2013 opravné rozhodnutí tak, že *žalobci nebyl určen advokát pro zastupování v řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Na 18/2013*. O žádosti žalobce tak bylo rozhodnuto nejpozději doručením opravného rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2013.

[7] Z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že pokud bylo po zahájení soudního řízení vydáno rozhodnutí či osvědčení, čímž došlo k ukončení tvrzené nečinnosti správního orgánu, nemůže být žaloba ve věci ochrany proti nečinnosti správního orgánu úspěšná (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2008, č. j. 1 Ans 4/2008 – 62 a ze dne 15. 3. 2010, č. j. 8 Ans 1/2009 – 75 nebo rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007, č. j. 9 Ca 71/2006 – 62).

[8] Podle ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Nejvyšší správní soud vymezil ve své judikatuře některé případy, kdy je obsah pojmu „*zjevně neúspěšný návrh*“ naplněn (viz např. rozsudky ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72 či ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011 - 135). Obecně lze říci, že zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjiřitelná bez pochyb, měla by být nesporná a naprosto jednoznačná bez toho, aby bylo nutné provést dokazování (blíže viz např. rozsudek ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005 - 105).

pokračování

V dané věci lze aprobovat závěr městského soudu, že stěžovatel nemůže být ve věci žaloby na ochranu proti nečinnosti úspěšný. Zjevná neúspěšnost jeho návrhu spočívá ve skutečnosti, že o žádosti stěžovatele ze dne 2. 5. 2013 bylo žalovaným rozhodnuto.

[9] Nejvyšší správní soud podotýká, že nevyzval stěžovatele k odstranění vad kasační stížnosti, protože při předběžném posouzení zjistil, že v posuzovaném případě je stěžovatel opět veden snahou vést „spor pro spor“. Vznesené námítky prima facie nemohou být důvodné a kasační stížnost je zcela zjevně bezúspěšná. Nejvyšší správní soud nevyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti a k předložení plné moci udělené jím advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, soudu je z úřední činnosti známo (srov. např. věci vedené pod sp. zn. 8 As 71/2012, sp. zn. 8 As 79/2012 či sp. zn. 6 As 240/2014), že shora uvedené výzvy obvykle neplní svůj účel a nevedou k řádné procesní přípravě řízení. Tyto výzvy naopak rozehrávají písemný „ping pong“ mezi stěžovatelem a zdejším soudem, který prodlužuje řízení o kasační stížnosti o několik týdnů až měsíců. Stěžovatel zpravidla požádá o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti a následně o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi, resp. o povolení splátek soudního poplatku. Nejvyšší správní soud však tyto žádosti zamítne z důvodu svévolného uplatňování práva stěžovatelem a jeho obstrukčnímu přístupu k vedení řízení (viz např. usnesení ze dne 8. srpna 2012, č. j. 8 As 71/2012 - 13 a ze dne 4. října 2012, č. j. 8 As 71/2012 - 22, která byla stěžovateli doručena a jejich obsah je mu proto znám). Výsledkem řízení pak obvykle bývá jeho zastavení pro nezaplacení soudního poplatku.

[10] Nejvyšší správní soud nepochyboval, že tento bezúčelný a zcela neefektivní postup by se opakoval i v posuzované věci, bez dalšího proto odmítl kasační stížnost, neboť jiný postup by byl procesně neefektivní.

[11] Obdobný postup volí v případě opakujících se zjevně nedůvodných podání stěžovatele také Ústavní soud. Ve vztahu k povinnému zastoupení stěžovatele v řízení o ústavní stížnosti vyslovil, že poučení o této povinnosti není nutno stěžovateli zasílat vždy v každém individuálním řízení, jestliže se tak stalo v identických případech předchozích. Pokud lze vycházet ze spolehlivého předpokladu, že dříve poskytnuté informace byly objektivně způsobily stěžovatele zpravit o zásadě povinného zastoupení v řízení před Ústavním soudem, setrvání na požadavku vždy nového a totožného poučování by se jevílo jako formalistické a neefektivní (viz usnesení ze dne 22. listopadu 2012, sp. zn. II. ÚS 4256/12, obdobně srov. usnesení ze dne 14. listopadu 2012, sp. zn. III. ÚS 4255/12, ze dne 17. října 2012, sp. zn. II. ÚS 3748/14, či ze dne 10. října 2012, sp. zn. III. ÚS 3747/14). Nejvyšší správní soud je toho názoru, že uvedené závěry lze vztáhnout i na poučování o povinnosti být zastoupen advokátem a povinnosti zaplatit soudní poplatek v řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel byl zdejším soudem poučen o těchto povinnostech nescetněkrát, jejich existence si proto musí být nepochybně vědom.

[12] Stejně jako v nyní posuzované věci opakovaně rozhodoval i Nejvyšší správní soud, např. v usnesení sp. zn. 8 As 130/2012 ze dne 28. února 2013, usnesení sp. zn. 6 As 107/2013 ze dne 4. června 2013, usnesení sp. zn. 6 As 113/2013 ze dne 13. června 2013 či usnesení sp. zn. 6 As 4/2013 ze dne 22. října 2013. Příznačné je, že ústavní stížnosti stěžovatele proti těmto usnesením bez dalšího odmítl pro vady i Ústavní soud, aniž by stěžovatele vyzýval k jejich odstranění, seznay, že by to k ničemu nevedlo (srov. usnesení sp. zn. I. ÚS 1632/13 ze dne 7. června 2013, usnesení sp. zn. II. ÚS 2727/13 ze dne 20. listopadu 2013, usnesení sp. zn. I. ÚS 2977/13 ze dne 8. října 2013 a usnesení sp. zn. I. ÚS 3150/13 ze dne 22. října 2013).

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že si je vědom znění čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo na soudní ochranu. Okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje svá práva (a to zejména právo na soudní ochranu), však nelze považovat za výkon subjektivního práva v souladu s právním řádem. Chování stěžovatele naopak naplňuje znaky zneužití práva, které zdejší soud vymezil např. již v rozsudku ze dne 10. listopadu 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48, č. 869/2006 Sb. NSS. V této souvislosti lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 30. prosince 2010, č. j. 4 As 38/2010 - 43, ve kterém Nejvyšší správní soud poukázal na model fungování stěžovatele (občanského sdružení), založený na opakovaném podávání žádostí o osvobození od soudních poplatků, tj. nákladů, které při jeho činnosti zpravidla vznikají a s jejichž vznikem musel vědomě počítat. Neexistují-li pro takové jednání legitimní důvody, je třeba jej považovat za zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s. Uvedený závěr nezpochybnil ani Ústavní soud (viz usnesení ze dne 11. května 2011, sp. zn. I. ÚS 1131/11).

[14] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) aplikovaného na základě § 120 s. ř. s.

[15] Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 29. dubna 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu